

Szerkesztőség:

Rimaszombat Koháry-utca 21
szám. Ide intézendő a lap szel-
lemi részét érdeklő minden
közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKON.

Felolós szerkesztő: Dr. DIENES GYULA.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a könyvnyomdában
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petisors tér-
fogata 12 fillér.
Többzsöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Multság, műélvezet.

E lapok egyik nem régi számában egy négy soros napihir jelent meg, melynek rövid tartalma az, hogy folyó 5-én a „Három Rózsa“ nagytermében a „rimaszombati ifjuság“ táncmulatságot rendezett, mely jól sikerült. Ugyanezen multság-ról a lap más helyén számadást közöl a rendezőség, melyből kitűnik, hogy a multság a kitűzött jótékonycélra összesen 1 frt 73 krt jövedelmezett, melyet egy pár jókedvű adakozó kiégszített 5 frt néhány krajczarra.

E két napihir tanúsága szembeszökő; bált, táncmulatságot rendezni jótékonycélra, ily anyagi haszon fejében, ma már nem érdemes. A szórakozások is műfajokra oszlanak s ezek közt a bál a legmagasabb, mert legtöbb igényt rejt magában. Csak apáink beszélhetnek azokról az időkről, mikor a táncsterem díszítése a rendezőknek s a toillettenek kérdése a résztvevőknek nem okozott fejtörést, hanem összegyülekezének a jóismerősök és jóbarátok s mulatnak vala a harmadik nap felvirradtáig fesztelen jókedvvel, anélkül, hogy a bon-tont megsértették volna, — de ma már a társadalom legegyszerűbb köreiben is a bálokra vonatkozólag bizonyos eleganciát követel a kor szelleme. És hogy ezt az eleganciát kifejtessék: szükség van védnökre, protektorra, bálanyákra, elnökökre, titkárokra, jegyzőkre, háznagyokra, pénztárnokokra s egy hatalmas bizottságra; szükség van egy fantasztikusan berendezett táncsteremre, drága (az egész beléptidijjal felérő) női tánczrendre, — és szükségök van a megjelenő hölgyeknek, ha asszonyok, egy selyemruhára, ha leányok, egy általam nem ismert nevű, de bizonyosan elég drága báli toilletre, továbbá cipőre, kesztyűre, egy ugynevezett „belépő“ ruhadarabra, bérkocsira s szünóra alatt valami jobbfejta vacsorára.

És mindez miért? Először azért, hogy egy-két óra hosszágú egy viselkedjék mindenki, amint nem szokott. — aztán hogy némelyek egy kis adósságot csináljanak magoknak, s végül azért, hogy valami jótékonycélra néhány korona jusson, melyet rendesen azért eszelnek ki, hogy a

szórakozásnak megadhassák az erkölcsi alapot. Mert hogy valaki tisztán azoknak a jótékonycéloknak kedvéért mulasson, ma már nem látszik egészen valószínűnek; mivel a jótékonycél-
nak követelménye egy sem több a belépti-dijnál, a mely pedig alig számbavehető részletét képezi azoknak a kiadásoknak, melyek egy bálba menő családot terhelnek.

Távol van tőlünk az a szándék, hogy mi a bálók ellen agitáljunk; az ifjuság mindig szeretett tánczolni s bizony tánczolni fog ezután is. Serdülő leányoknak, maturáló diákoknak örök időkre ideális álma fog maradni az első bál, melynek folyama alatt szívök először ver hangosabban s lelkök az első légvárat építi meg. De a társadalom szórakozásainak irányát nem a serdülő ifjuság jelöli meg, mert az idealizmus háttárai között is érvényesülnie kell a józan belátásnak, a szépet a hasznossal összhangzásba hozó észnek.

Ám szórakozzunk, keressük a mulatságot ott, a hol lehet s a mikor illik, csak legyen meg szórakozásunknak magasabb tartalma, erkölcsi becse. És e tekintetben a báloknak is van némi jelentősége; finomságot, routint ott lehet tanulni legtöbbet, de mindemellett is a bál soha sem lehet hü képe a társas életnek s így nem tár elölkbe annyi igazságot, mint a legegyszerűbb formában megnyilatkozó művészet.

Mily rendkívüli előnye van a bálók felett egy műestélynek, hangversenynek vagy színelőadásnak, hol a reális életnek igazságai költői képekben, bájos zenei hangokban tárulnak elénk, s az, a mit ott tanulunk, nem csupán egy elröppenő álmokép, hanem belefészkel magát lelkünkbe, megmarad a mi tudásunkban egy hosszú életen át s alig kerül annyiba, mint — egy báli kesztyű!

Mindezeket azért bocsátottuk előre, hogy olvasóinkban némi hangulatot keltsünk a nem-sokára bekövetkező tavaszi időszak magasabb értékű szórakozásaira.

Ismeretes előttünk az a törekvés, mely azt czélozza, hogy a vidéki színészet ügye országo-

san rendeztessék. A mult ősszel Miskolcra tartott értekezlet, — melyen városunk is képviselve volt — azt a fontos és minket nagyon közelről érdeklő határozatot eredményezte, hogy a miskolczi szini kerület körébe tartozó városok közösen egy magasabb igényeket kielégítő társulatot tartanak fenn. E határozat értelmében nekünk egy tavaszi hónap tartamáig lesznek színészeink. Az idő közeledik, — a májusi első napsugár a nemzeti művelődés napszamosait városunk falai között fogja találni.

Örömmel tekintünk e vállalkozás elé, — de nem titkolhatjuk el, hogy gondolatunkban ott van egy nagy kérdőjel. Vajjon lesz-e e vállalkozásnak óhajtott sikere? Mert a mult tapasztalatai azt a tanúságot állítják elénk, hogy nálunk is, mint más városok társas köreiben a művészet anyagi istápolására van ugyan jó akarat és jámbor szándék, de hiányzik a megfelelő erő. Pedig lehet, — sőt egészen valószínűnek tartjuk — hogy e sententia nem foglalja magában a tiszta igazságot. Gondoljunk csak egy nagyobb szabású bálra, vagy egy ezzel egy színvonalon álló, de hangversenynyel, vagy élőképek bemutatásával egybekapcsolt táncmulatságra: minő anyagi erőre van szüksége egy apának, hogy családjának felnőtt tagjaival abban résztvehessen? És ezt az áldozatot — leggyakrabban minden erkölcsi haszon nélkül — meghozza néha még a szegény ember is, csak azért, hogy felesége, gyermeke legalább egyszer egy esztendőben jól mulasson.

Állítsuk most már az anyagi áldozattal szembe azt az áldozatot, melyet a művészettel szemben tanusít s vegyük figyelembe ez utóbbinak erkölcsi értékét is. Mibe kerül egy zártkörű táncmulatság és egy színelőadás? Melyiknek van maradandóbb becsü hatása lelkünkre? Feleljen meg e kérdésekre mindenki önmagának saját lelke előtt. A mi szerény véleményünk e tárgyban az, hogy azok a nagyobbszabású táncmulatságok, melyek minden tekintetben magas igények kielégítésére rendeztetnek, a mi polgári társadalmunk legnagyobb contingensének nem valók. Nem kifogásoljuk, ha rendeztetnek, hiszen

TÁRCZA.

Egy kis lányhoz.

Egy tündérlép volt! . . Álom csupán.
Mégálmodtam a boldogságot,
Álmodtam üdvöt, mely után
Szivem régóta epedve vágyott!

Elmult az álom, eltűnt a kép!
A valóság boldogtalanságom,
Mely szivemen tanyázik, mikép
A holló a kiszáradt ágon.

Álmom valóra válhatik-e még?
Mit tudom én, ki tudhatja azt?
Néha megteszi azt is a nagy ég,
Hogy nagy bánatra ad egy kis vigaszt.

Bár nekem adna, rám férne nagyon?
De mit beszélek magamról megint?!
Legyen valóság tenéked álmom,
S ne ismerd meg a bánatot, e kint.

B—y—án.

Eszmék és formák fejlődése irodalmunkban.

Irta: Dr. SINGER LEÓ.

II. *)

Ez izgalmas idők alatt felpezsdült az élet, erőtelj duzzadt tehát annak hü fényképe: az irodalom is. A váltságos idők tette szőlították a nemzetet, eszmék izgatták a kort és az idő szülte a maga költészetét. Használhat-

*) Előző cikkünkben több oly értelemzavaró sajtó-hiba eszszott be, melyeknek helyreigazítását föltétlenül szükségesnek tartjuk. II-ik oldal 1-ső hasáb 1-ső sorában ősi birodalomban helyett: ősi irodalomban olvasandó; 3-ik hasáb 1-ső sorában szellem helyett:

nók azt a közszólást, hogy activ par reactionem és e régi mondással igazolhatnók a reá következő korban a társadalmi életnek s így az irodalomnak is példátlan tespedését. Bodnár tanár hullám elméletének ez a korszak a „lovagoló iskolája“; e tespedéssel véli igazolni minduntalan az idealizmus és realizmus szabályos váltakozását. A nemzet kifáradt a hosszas küzdelmekben és színelő álomba merült. Átélt szinte egy századot a nélkül, hogy életjelet adott volna magáról. A kurucz világra a feledés fátyla borult, a török veszedelem elmúlt immár: pedig „küzdes nélkül mit ér a lét“ mondja a költő. A 18. század uralkodói mézes kötelességek vonták az illetékeseket idegen műveltség esábitó körébe. Az egygyé tartozás eszméje nem lelkesített, csak egyesek borongtak a multon. Apor: Metamorphosisa és Mikes levelei találó szemrehányások e felforduláson. Még az iskolák is az elavult hagyományokon rágódnak.

Csak a forma tüntet fel némi változást, talán előremenetelt is e szomorú, vigasztalan korban. Mikes nyelvünkbe szokatlan kellemet, művészi egyszerűséget és érzelmességet önt. A levél-alak francia minta után nála jelenik meg először. A stílus szépségében Faludi is méltó társává szegődik. Azonkívül a dráma lassu baladitában is alakuláson esik keresztül: protestans vitatkozó mű-fajból katolikus iskolai színjátékká fejlődik és bonyolódottságra is törekszik. Bod Péter pedig a magyar irodalomtörténet alapját veti meg.

A Mária Terézia eselszövő, sima eljárása lépre vitte a nemzetet. Ugy ült e zseniális királynő lábainál, mint a megbabonázott Herkules Omphale előtt. Áldott eselszövés, mely felriasztottad álmodozó nemzetünk! Csak annyi kellett hogy az ügyesen font hálón keresztül megpillantsák a felvilágosodott abszolút uralkodók foga fehérét és — elfoszolt az igézet. Mikor a magyarság létkérszerelem olvasandó; III-ik oldal 1-ső hasáb, alulról 7-ik sorban eszmék helyett: eszmét olvasandó; ugyanott 2-ik hasáb alulról 5-ik sorban szőlálnak meg; a kurucz dalokban helyett: szőlálnak meg a kurucz dalokban olvasandó; alulról 1-ső és 2-ik sorban volt helyett: dalt olvasandó.

dését látta veszélyeztetve, midőn legdrágább kincse, nyelve ellen intéztek megsemmisítésre törő „civilizáló“ támadást: az intőjele lett az állhatatos reakciónak. Volt már eszme, mely mozgasson, lelkesítsen, alkalson: az önfentartás eszméje. S melyet azelőtt csak közönyösen, mint kedves játékot néztek, az irodalom szent lett, művelői pedig tisztelték.

Költőnek lenni egyértelmű volt az önzetlen hazafisággal. — És ez a korszak jelentős forduló pontja az eszmék activ szereplésének. Eddigélé mindig a korszak eseményei szülték a nemzet és társadalom eszméit, ezután az eszmék csinálják a történetet. Eddigélé az idő teremtett nagy embereket, ezután a magasan szárnyaló sasok, a nagy eszmék küzdő nagyjai irányítják az eseményeket; az eszméket pedig az írás művészete tette az idők urává. — A művelődés terjesztése országunknak európai színvonalra való emelkedése, tökéletesedni eszmék és formák dolgában: nyílt kérdések gyanánt tornyosodtak fel. 1820-ig ez az ernyedetlen törekvés hajtja iróinkat. A czélra nézve mindenki egyetértett, de az eszköze nézve szertelenül elváltak utjaik.

Csekély tulzással új magyar renaissance-nak nevezhetnők a megindult munkálkodást. Az idealizmus feltétlen, rajongó tisztelete nyíltánul meg a költői termékekben. Valamennyien a multon legeltetik szemüket s mint lelkes unokák az ősök nagyságát festetik elénk színekkel. A hajdani dicsőséggel akarják kárpótolni a siralmasnak tetsző jelent s a jövőre egyelőre nem sokat gondolnak. Ez az eszme nyilatkozik meg Dugonics regényeiben és Kisfaludy regényeiben egyaránt. Még Berzsenyi lángoló dörgedezése a „Magyarokhoz“ is jobbára a jelenre vonatkozik. Mindenáron műveltséget óhajtanak, tán ügyet sem vetnek arra, hogy ez által elfranciaziáltják, elnémetesítik vagy ellatinosítják a nemzetet és a nyelvet. Az utókor azonban feltétlen hálával tartozik mindezek daczára nekik, mert érzelmeiket, nézeteiket nyíltan hirdetik az úttörők.

Egy tekintélyes csoport a francia új klassziciz-

e kérdésben elismerjük az ellenkező felfogás jogosultságát is. De azt már határozottan állíthatjuk, hogy egy hónapi színházlátogatás anyagi terhe a legtöbb esetben nem éri föl egy bál kiadásait s az a családapa, a ki bál ruha helyett egy zártszék bérletével kedveskedik feleségének vagy leányának, nem dobta ki a pénzét egészen haszontalanul.

Ha intelligens társadalmunknak javarésze e gondolkozásnak hódolna: nem volna okunk kétségkedni a felől, hogy a május havában városunk falai között időző szintársulat vállalkozását nem fogja óhajtott siker követni. Minden attól függ, hogy a kaszinó vigalmi bizottsága, mely e kérdéssel régóta foglalkozik, fog-e találni valami olyan expedienst, mely a vállalkozás sikerét biztosítaná, a nélkül, hogy a színművészetet pártoló közönség anyagilag súlyosabban megterhelhetnék. Értesülésünk szerint a nevezett bizottság egy tervezetet dolgozott ki, mely nemsokára nyilvánosságra is kerül. E tervezet egy színpártoló egyesület alakításának csiréit rejti magában, mely ha sikerül, egy régi s kulturális fejlődésünkre nagy fontosságú kérdés fog kedvezően megoldatni. Ezért érdeklünk várjuk a tervezet megjelenését, melyhez annak idején ismételtlen hozzá fogunk szólni. —s.

Világosság!

Minden körülmény predestinálta Rimaszombatot a haladásra; kedvező fekvés, egészséges éghaj, nagy környék és csodálatos: a haladás elmarad, de megnyilatkozik helyette egy fájdalmas jelenség: a nyugalom, a zaj, az élet mély, álom nélküli álom.

Mintha meg lett volna írva a sors könyvében, hogy a vágyak, remények csak részben valósuljanak meg, hogy kiemelkedjék ezen hely a többi közül azért, hogy mások utolérjék, el is hagyják, hogy kaczagjanak egy félbemradt existencián és kigunyolják azok, kik erőben, materiában, szellemi javakban gyöngés, de van körültekintő spekulatív látókörük és ki tudják használni a körülmények kedvező alakulását!

Minden jelenség eredmény csupán; régi mulasztások, könnyelmű vágyak, erély nélküli élet következménye: ha esést, petyhüdséget látunk a társadalomban; de bizonyára lelkesedéstől átszellemült azon hely vezető testülete, hol a jólét, a társadalmi boldogulás nyilatkozik meg. Eszméket produkálnak, eredményeket érnek el, keresik a lázas izgalmakat, forgalmat teremtettek és belesodorják a lakosokat a vállalkozás tengerébe, fokozzák a megélhetési módokat, ipart teremtenek és teszik mindezt úgy, hogy egy harmonikus érzés a megelégedés mosolyát leheli az emberekre.

Ipar! hát létezhetik-e ma hely, mely e nélkül felvirágozhatnék? és boldogulás van-e élénk kereskedelem nélkül? — Megadhatjuk reá bátran a feleletet: a modern város élető eleme az ipar, a kereskedelem, törzse a középosztály személyének elismerése, egy mérték, melynek súlyát az ember, de egyedül az ember egyénisége adja meg.

Majd ha körültekintő figyelmünk nem fog megakadni, amiatt, mert látunk egy embert felemelt fővel, másikat gubbasztva itt-ott megjelenni, ha látjuk, hogy a szó átvitt értelmében „az ur“ nem büszke arra, mert ősei vannak, a középosztály milyenségét nem szégyenli: no hát akkor elértünk arra a nivóra, hol vége az esésnek, hol az emelkedés kezdődik. Mert egymás elismerése, egymás tisztelete, szövetkezés, egy általános érdekért, küzdelem az önzetlen ideális létért.

Nem a példa tanítja meg az emberiséget a józanág követésére, mert hiszen a haladás, egy város emelkedése, általános szempontból nem is a józanág obligójából folyik, ennek szülőforrása egy ritka emberi sajátosság: az altruizmus. Természetes! hiszen akárhány város mint olyan, semmit nem nyújt, de lakói vagyoniilag jól

musnak hódol s a hajdankor ábrázolásával a kor-viszonyokból való céltudatosságot fűz egybe. (Mária Terézia udvarában kelt életre ez irány) Bessenyei csupa királyokat hoz színe (Agis, Buda, V. László): komoly intellektus. Műveiben megjelennek az enciklopedisták felforgató eszméi; ez eszmék azonban gyökeret nem verhetek irodalmunkban. Sokkal inkább termékenyebb talajra találtak a latin antik költők művelői, hű követői. Eszméiket szerencsésen össze tudták egyeztetni a latinorsorszellemmel: a józan életbölcészetet, az élet és erkölcsök bizonyos, higgadt eszményisége és fenköltésge, melyet hangoztattak, önkénytelenül rokonszenvent ébresztett. Hathatósan alkalmazták tanait a jelenre: Virág és Bessenyei ódái megrázkódtatták a sziveket. Velük ellentétben állottak a hagyományosok. Nem emelkedtek oly magasra, realisabb alapot választottak s a tősgyökeres magyar erkölcsök mellett kárköcsökdtek.

A formák óriási előhaladást tettek. Bessenyei, Bárczy és híveik oly hajlékonytá, fordulatossá, finom akarták tenni, simítani a nyelvet, mint mintaképeknek a francziáknak a nyelvete. Parlagiasnak nézték a magyar népszólásokat, („Pontyiban“ gúny tárgyát is képezik), melyeknek minél busásabb hintegetése volt Dugonics és Gvadányi ideálja. Az ó-klasszikusok viszont oly föllengős tömör nyelvezetre iparkodtak, mint minőt mintáikban csodáltak. Baróti Szabó Dávid a szélsőségig megy, csak hogy kiemelkedjék a szürke köznapiságból.

Mig a francziások és hagyományosok Gyöngyösi nyomán az ősi versalakokhoz, főképp alexandrinokhoz ragaszkodnak, addig a klasszikusok kizárólagosan a régiektől elsajátított schémákban zengedeznek, még pedig nagy szerencsével és eredménytel. Költői nyelvünk kifejlésére és csinosulására nagyban hatott e nehéz verstechnika.

Ebben a korszakban fejlődtek ki az azóta tökéletességre jutott műfajaink. Bessenyei franczia nyomokon írja meg az első magyar, szősoros értelemben vett tragodiákat és vigjátékokat. Anyos bánatos elégiákat zengedez, Bessenyei pedig a klasszikai ódát utolérhetetlen

sztuálvák, mert vastag önzés lakozik bennük és mindenkik az ő maga egyedül lévő életét éli; nincs társadalma, de nincs is érzéke ez iránt.

A falu, a puszták lakója ha otthon, családi fészében, mélyeségek mély nyugalomban él, nem érzi azt, hogy neki kicsiny körén kívül is ténykedni kell, mert nincsenek is meg kicsiny helyen a társadalmi élet tényezői sem, nincs ember, anyag, nincs szellemi garancia ilyen létesítésére.

De a hol társadalom van vagy volt, de pártoskodás vagy mélyen fekvő oknál fogva leghargiában van, ott meg kell keresnie a nyugjel eredetét és ha az köztudatban él, ne rejtgesztük, ne kendőzzük, de pörén mondjuk meg, hogy a vezető közegben hiányzik az erély, a kitartás, a munka iránti kedv stb.

Nem kell elérhetetlen ezélok után futni, de egy várost ki kell világítani! és tovább kell lépni egy öllel az átlagnál és nem volna szabad hinni a holdnak csak föl-téve! Milyen elavult régi rossz szokás is naptár szerint világítani be a várost: ha a hold világít, minek világítanánk mi, eléggé sokat fénytelen az a halvány török bálvány.

A világítás és közbiztonság ikertestvérek. A sötétség a bűn hazája. Es helyesebb, ha mindég világos utcákat világít meg a bágyadt hold, mintha csak esztendőnként a természet csak egyszer hazudtolja meg a naptárt és sötétség lőn, habár meg vagy on irva, hogy világosság lészen.

Régi hiba, a mit mások megcsinálnak, ne akarjuk megcsinálni mi, hiszen ha azoknak nem sikerül, ráérünk cselekedni akkor.

A világ mozgalomban van, élet nyilatkozik meg minden téren és a petroleum sárga lángját kiszorította a nagy birodalomból a gáz, a villany, de az máshol van és mégis jobb kikapasztalni mindent, mint elsőnek lenni és feltűnést kelteni.

Jól tudjuk bár, hogy akár a villany, akár a gáz csak jelentéktelen összeggel világít drágábban, de sokkal jobban mint a petroleum, soha nem gondoltunk arra, hogy jó volna bevezetni. A város, mint olyan, hallgatott róla és tudomást sem szerzett a felszólalások és panaszokról, hanem bevárta meg néhány agilis ember telvetette az eszmét, nos és most várjuk az eredményt, mely ha késik is, nem mulik és rövid idő telik el a hosszú várakozás után, midőn fehér fény fogja nappallá varázsolni a néma, fekete éjszakát. — Vajha megvilágítaná majd a haladás útját, megjelölve az emelkedés társadalmi boldogulás mesterségét.

Műkedvelők színelőadása.

E hó 18-án néhány helybeli és vidéki műkedvelő jótékonycélu színelőadást tartott a „Három Rózsa“ dísztermében. Színe került Paal Gyula helybeli szerzőnek „Ne bántsd a magyart“ című ügyes népdramája, melyhez a szerző tárgyát a szabadságharc idejéből merítette. Műve tulajdonképpen átdolgozása a szerzőnek, néhány évvel ezelőt „Cinye mintye“ cím alatt szintén műkedvelők által előadott darabjának. A darab határozottan jobb a „Cinye mintye“-nél; mesészövege élénkebb, a cselekmény lefolyása gyorsabb; a bonyodalmat szerző kifogástalanul oldja meg, midőn a hazaáruló Gligor Pétert saját lázadó oláhjaival öleti meg. Eltekintve néhány anachronismustól (sertésvész, katona szabadtás az özvegy anyá révén) az egész mű megállja helyét. A jeles műkedvelőknek a szerző csak halálával tartozik, mert ők ugyancsak kitettek magukért.

Braun Gizella (özv. Lászlóné) alakját perfekt művészettel kreálta. Jól sikerült játékával a bánatos özvegyet vonzó alakban állította szemünk elé. Jeles alakítást mutatott be Vinis Janka (Juczi) szerepében. Kedvesen csengő és soha el nem fogyó, erőteljes hangjával drámai erővel szavalt és énekével befurakodott még a legridegebb szívbé is. Dalaival nagy hatást és óriási tapsvihart aratott. A nagy csokrot, melyet a közönség soraiból felnyújtottak neki, méltán megérdemelte. Erzi szerepében Dobozy Gizella mutatott be egy kedves, naiv falusi leányzót, jó alakítással. Sikeresen és ügyesen mozgott Varga Juliska (Katicza) szerepében. Csinos falusi trifoliumot láttunk a három leányban (Boris, Julis, Maris). Ezeket Csizy Juliska, Gizella és Kovács Anna mutatta be festői jelmezben.

magaslakra emeli. Dugonicsot regényírásunk atyjának tisztelhetjük.

Ugyanazt a ezét tartva szem előtt, melyet a kor jelesei általában, három kiemelkedő költő a maga tehetségére hagyatkozva, önálló mesgyén halad: Kármán, Kisfaludy és Csokonay ezek. Bármennyire különbözik is egyéniségük, meg lehet vonni közöttük az összekötő kapcsolatot azon irányzat révén, melyet mindhárman, kisebb-nagyobb mértékben követtek. A 18. század végén a társadalom ellentétei, a magokkal meghasonlott lelkek, általában pedig a kor ingadozó, ideges jelleme a világfájdalmasságot hozta létre. E beteges irányzat, a szentimentalizmus, benső viaskodások, siránkozó páthoszkóros természetrajongás eszméit vitte be irodalmunkba. Ezek az eszmék egyaránt ott rezegnek Kármán „Fanny“-jában, Kisfaludy Sándor „Kesergő szerelmében“ és Csokonay „Lilla“-jában.

Mind a három más uton haladt, de egy cél felé törekedett, hangadóvá akarják tenni az irodalmat és költészetet. Előfutárjai ők annak a nagy mozgalomnak, mely az irodalom és nyelv reformálását akarta és véghez is vitte.

Ez a triász a formák fejlődésében korszakot alkot. Kármán a stylus szépítését sürgeti és keményen kikel a tudományoknak szokásba vett száraz, lapos előadása ellen. „Fanny hagyományai“ a 18. század legjobb elbeszélése. Kisfaludy (Hímfi) dalai a magyar szerelmi lyrának Ballasa óta legszebb gyöngyei, újabb tetszetős strófák alakjában, Csokonay pedig a legjobb krónikai és tanító eposzt szerzi irodalmunkban.

A talaj elő volt készítve minden tekintetben, hogy Kazinczy mozgalma kezdetét vehette. Midőn Széphalom szülötte fellépett, a tespedés lomha köde nehézkedett a kedélyekre. Romlott, szintelen, bágyadt volt az írói nyelv, a szó-fűzés kifejezéstelen pongyola. Kazinczy kitért az újítás zászlaját. Egy gyújtó pontba akarta tömöríteni a költői tevékenységet s felolvasztani azt a jég-hideg közönyt, mely addig az irodalom iránt a közönség körében

A férfi szereplők között kitűnt Elek Zoltán Gligor Péter szerepében; ügyesen játszta meg a hazaáruló s később bűnbánó oláh legény szerepét. Fráter József (Kaba kántor) és Pásztor Pál (Muki) tréfás játékkukkal zajos derűtséget keltek. Fekete Győző és Falusy István less huszárokat mutattak be. Kifogástalanul adták elő szerepeiket Kamogya Gyula (Gligor Mihály), Paál Lajos (Jankó), Schwarcz Ignác (Simli) és Márkus Károly (huszárkapitány.)

A zsufozásig megtelt termet a felvonások alatt zajos tapsviharok rengették meg s a szereplőket sokszor hívták a lámpák elé. A hallgatóság annyira lelkesedett, hogy midőn a hazaáruló oláhokkal való heves szóváltás alatt elhangzott, hogy „ne bántsd a magyart!“ lelkes éljenzésben tört ki a közönség, melynek soraiban városunk és a vidék előkelői is megjelentek. Szerző az est sikerével meg lehet elégedve. Az előadást kedélyes táncz követte, mely eltartott a késő hajnali órákig.

Az est bevételéről másutt szólunk. A—r.

Meghívó.

A rimaszombati kaszinó rendes évi közgyűlését f. év február 2-án, délután 3 órakor tartja meg a kaszinó nagytermében, mely helyre és napra a kaszinó t. tagjait tisztelettel meghívja a választmány.

Hirek és vegyesek.

Újabb adomány. Vármegyénk nemeslelkű jótékony főura, kinek határozott kívánsága folytán nevét elhallgatjuk ugyan, de biztosak vagyunk benne, hogy mindenkik jól ismeri — a rimabrézói ág. ev. egyháznak f. hó 15-én 4000 korona adományt küldött. A nemes cselekedet önmagát dicséri s az egyházak és közintézmények maccenása mindenkor igaz jelét adja fenkölt és magasztos gondolkodásának.

Kinevezés. A m. kir. igazságügyi miniszter Medveczky Sándor kir. törvényszékünk egyik kiváló képzettségű bíráját s városi társadalmunk egyik szeretve tisztelt tagját rimaszombati kir. közjegyzővé nevezte ki. Öszinte szívből üdvözljük!

Városunk törekvő és szorgalmas aljegyzője: ifj. Glaufl Pál — mint értesülünk — az államtudományi doktorátus első szigorlatát a kolozsvári egyetemen most héten szép sikerrel tette le. Öszintén üdvözljük!

Szép haladás. Városunk kiváló szülötte s gimnáziumunk volt jeles növendéke: Hazay Samu vezérkari ezredes szépen halad katonai pályáján. Mint a hivatalos lapban olvassuk, ő Felsége a honvéd törzstiszt tanfolyam vezető tanárává nevezte ki. A hadi tudomány terén a még fiatal vezérkari ezredes már mint a Ludovika akadémia egyik jeles tanára kiváló tehetséget árult el s azóta rohamosan halad előre, őszinte örömeire mindazoknak, kik a jeles férfit tisztelik és nagyrabecsülik. Üdvözljük!

Halálozás. A helybeli m. kir. államépítészeti hivatal egyik tevékeny és ügybuzgó tagja Volkó Mátyás, néhány év előtt a sok munkától fáradtan nyugalmába vonult azután, hogy főmérnökké léptették elő. Azóta mint nyugalmazott főmérnök itt élt ugyan közöttünk, de a társasélettől teljesen visszavonulva; csendben, zavartalanul töltötte napjait szerető családjá körében. Most folyó hó 17-én meg nyugodtan megebedett, azután szobájába visszavonulva kényelembe helyezkedett, s mikor oszonnához hívták, — meg volt halva. Szélhűdés érte. Tünetese folyó hó 19-én volt, s a 74 éves korában, 29 évi boldog házasság után elhunyt főmérnök hült teteit a résztvevők nagy számmal kísérték ki örök útjára. A család a következő jelentést adta ki: Özv. Volkó Mátyásné szül. Reindl Mária mint neje, gyermekei: Gyula és neje szül. Liska Malvin, gyermekük. Felice, — Viktor és neje szül. Rábely Irma; — Aranka és Vilma a többi rokon nevében is a legmélyebb fájdalommal tudatják a legjobb férj, gondos édes apa, szerető após, nagypapa és rokon Volkó Mátyás nyugalmazott m. kir. államépítészeti főmérnöknek folyó évi január hó 17-én d. u. 3 órakor, élete 74-ik és boldog házassága 29-ik évében történt hirtelen elhunytát. A boldogultnak hült tetemei folyó január hó 19-én, d. u. 3 órakor fog az ág. evang. egyház szertartása szerint a rimaszombati sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Áldott legyen emléke!

divott. Ezekért az eszmékért élt, küzdött, izgatott, ezeket rakta le és örökítette meg munkáiban. Nem csoda, hogy ilyenképpen elenyészett előtte minden köznapi, minden speciális nemzeti ügy: az általánosság tág birodalmában járt ugyanis mindig. A költészetbe bizonyos légies idealizmust vitt be és egyetemes érzelmek meg gondolatok hangzanak fel lantján.

Kazinczynak a kényesség vitt finomkodása főképp a formában jut érvényre. Az ékes nyelv, a kifejezés könnyedsége és szabatosága volt az, min egész pályáján esztorgályozott. Nyelünk bővítése végett önkényesen, idegen szófüzéseket plántált bele, majd észrevevén, mennyi fogalom hiányzik nyelvünkben, szellemének egész erejével a szó-gyártáshoz fogott. Önkényes eljárása ellen, mint felbolygatott méh-kas támadt a maradi iskola: vége-hosszát nem érő polemikák származtak, melyekből nyelvünk megújulva diadalmasan bontakozott ki.

A megújuló, friss erőre kapó irodalom lelket oltott a nemzetbe. A fölvirágzás vágya, a lázas honszeretet, az alkotmányosság után való sóvárgás fogta el a haza fiait. El kellett enyésznie az egyetemeset hajhászó klassziczizmusnak s fényes csillag gyanánt foglalta el helyét a romantizizmus. Általánosság helyett nemzetiesség lépett föl s kezdett korlátlanul uralkodni. A klassziczizmus üres ábrándjai, mithologiai képei helyett történelmi tárgyakat karoltak föl. Az immár ég és föld között lebegő „eszményesség“ helyett realisabb alapra helyezkedtek. Es e változás nem csekély érdeme annak a költőnek művelő Kazinczynak, ki élte végéig küzdött ellene.

Az ujjáébredés a drámát hata masan fölvirágoztatja. Kisfaludy Károly lesz a tulajdonképeni magyar színdarab megteremtője. A romantizizmus, mely tragoediáinkon előmlik, korántsem idegenből átesempesztett, hanem a mi nemzeti történelmi hagyományaink közepette önmagától fejlődött. A tragikumnak azonban árnya sem tűnik fel sem az ő, sem később Vörösmarty drámaiban, az csak Katonánál szólal meg a maga zord fenségében.

Házasság. Megyénk egyik régi tekintélyes családjában örömnép volt ma. f. hó 22-én, Dr. Radvánszky György orsz. képviselő nagybirtokos, ugyanis ekkor esküdték örök hűséget Nyiregyházán Kállay Saroltának, Kállay András volt főispán bájos és magasműveltségű leányának. A család a következő jelentéseket adta ki: — „Nagy-kállói és farkasaszi Kállay András és neje ördögfalvi Csuha Vilma örömmel jelentik leányuknak Saroltának radványi és sajó-kazai Dr. Radvánszky György orsz. képviselővel néhai radványi és sajó-kazai Radvánszky Károly és neje négyesi Szepessy Katalin fiával f. hó 22-én Nyiregyházán az ág. ev. templomban tartandó egybekelését. — Nyiregyháza, 1902. január havában. — „Radványi és sajó-kazai Radvánszky Károly özvegye négyesi Szepessy Katalin örömmel jelentik fiának Györgynek nagy-kállói és farkasaszi Kállay Saroltával, nagy-kállói és farkasaszi Kállay András és neje ördögfalvi Csuha Vilma leányával folyó hó 22-én Nyiregyházán az ág. ev. templomban tartandó egybekelését. — Sztárnya, 1902. január havában.“

Pénzügyi szemle. Szabadfy Kornél löseai pénzügyőri kerületi felügyelő a múlt héten városunkba érkezett s a pénzügyőrségnél vizsgálatot tartott. Innen aztán a vidékre ment s az összes megyei pénzügyőrség ügyvezetése és állapota felett szemlét tart.

Halálozás. Nem régiben emlékeztünk meg arról az elismerő kitüntetésről, melyben Wlassics Gyula m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Rőczey István dobsinai állami polgári iskolai igazgatót részesítette, hivatalos szolgálatának 25 éves jubileuma alkalmából. Most arról kell fájdalommal hírt adnunk, hogy az elismerő oklevél ugyazólvan csak szemfedőnek érkezett a kitüntetett férfiú holttestére. Rőczey István, aki vármegyénkben a magyar nemzeti kulturális érdekeknek negyedszázadon keresztül lelkes harczosa volt, folyó hó 20. napján, rövid szenvedés után, szélhűdés folytán meghalt. A magyar közoktatásügynek egy hűséges bajnok veszett el benne. Aránylag fiatal életkorához képest, egész nemzedékeket nevelt fel a baha iránti szeretetben. Ezek és mindazok, akik őt közelről ismerték, nagyszámu tisztelői és barátai, áldják és őrzik emlékezetét. Temetése nagy részvét mellett tegnap ment végbe. Elhunytáról kártársai külön gyászjelentést adtak ki, melyet itt közlünk: „A dobsinai állami polgári fiú-iskola tanártestülete fájdalomtól megtört szívvel tudatja Rőczey István állami polgári iskolai igazgatónak, a felejtethetlen kártársnak, élete 46, buzgó működésének 26. évében folyó hó 20-án délután 4 órakor rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei folyó hó 22-én d. u. 2 órakor fognak az ág. hitv. ev. egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyeztetni. — Dobsina, 1902. január hó 20-án. Áldás és béke poraira!“

Kirendelés. Szász Kovács Géza kir. törvényszéki albirót a m. kir. igazságügyi miniszter a helybeli kir. járásbíróshoz rendelte ki albiróvá Szukmáry Gyula volt kir. albiró helyére.

A polgári olvasókör bálja közeleg s az előkészületek javában folynak. A „Három Rózsa“ nagytermet — mint halljuk — Schnitzer helybeli ügyes fiatal kártyos a bál alkalmára esziosan feldiszi, hogy ezzel is tetszetősebb legyen a bál külső képe.

Halálozás. Nagy-Rőczén Reusz Adolf volt h. ügyvéd és nyug. szolgabíró f. hó 21-én 79 éves korában elhunyt. Temetése szerdán volt. Az elhunytban Dr. Fodor Béla járásorvos apósát gyászolja. Béke poraira!

A kaszinó választmánya f. hó 20-án Kubinyi Aladár elnöke alatt látogatott ülést tartott, melyen első tárgya volt a számvizsgáló bizottság jelentése a múlt évi pénzügyi viszonyokról. Ezt a választmány helyesléssel vette tudomásul és elfogadva a jövő évi költségeloirányzatot is, mindezeket a közgyűlés elé fogja terjeszteni jóváhagyás végett s Zachar Gusztáv pénztárnoknak buzgó működéséért elismerés és köszönetet szavazva a felmentvény megadását a közgyűlésnek javasolni fogja. Tárgyalásra került ezután a kaszinó jövőben való elhelyezkedése. Mivel a mostani helyiség ellen sok kifogás van s a kaszinó régóta keres új alkalmas helyiséget s legezteszerűbbnek látszik a volt pénzügyigazgatósági helyiség, elhatározták, hogy e helyiségek bérbételeire nézve lépéseket tesznek s az elnökség a várossal lépjen érintkezésbe s az esetleg szükséges átalakításokra nézve is tegyen előterjesztést. A kaszinói kiszolgáló személyzet egyenruhát fog kapni s a szokásos újévi ajándékot is megkapja. A felszerelésekre, butorzat javítására nagyobb tétel vétetett fel az idén, mint az előző évben. Kérdés intéztetett az iránt, hogy a Sárközy-féle hagyatékból megvevett nagy könyvtár rendezése megtörtént-e már? Elnök felvilágosítással szolgált, hogy bizony az még folyamatban sincs, azonban intézkedni fog a rendezés ügyében. Az idei közgyűlés határnapján február hó 2-ika tüzetett ki. Végül új tagokként felvétettek: Terray István, Tóbiás Sándor, Rozsnyay Kálmán és Gaál Emil. A tagfelvételekkel kapcsolatban felszólalás történt azon igazán helytelen és jogal kifogásolható eljárás ellen, hogy a kaszinóba feljárnak olyanok is, kik nem tagok s még csak az elnöknek vagy igazgatóknak jelentkezni sem tartják szükségesnek. A választmány kimondta, hogy minden új tagnak vagy bevezetett vendégnek jelentkeznie kell az elnöknek vagy igazgatóknak. Még Fábry János szólalt fel s indítványozta, hogy a vigalmi bizottság akár mulatság, akár valamely komoly irányú összejövetel rendezésénél adjon életjelt, amint ezt más vidéki kaszinók is teszik. Az indítvánnyal a vigalmi bizottság foglalkozik majd. Ezután az ülés az elnök elítetésével véget ért.

Új beosztás. A városi adóhivatalnál a munkaidő meghosszabbított, mert — mint értesülünk — reggel 8—12 ig, délután 2—1/2-ig lesz ezental a hivatalos óra s a munkakörben is czélszerű újítások történtek, amennyiben a személyzet beosztásán változtatott az előjáróság.

Táncmulatság, Jolsván. A jolsvai polgári olvasókör folyó hó 26-án a „Korona“ vendéglő nagy termében könyvtára javára zártkörű táncmulatságot rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belépti díj: Személyjegy 2 kor. Családjegy 4 korona.

Protestáns bál. A f. hó 18-án oly fényesen sikerült protestáns bál egyik bálányi tisztét a rimaszécsi kerület népszerű képviselőjének Fáy Istvánnak kedves neje Szentmiklóssy Klemma látta el, ki mint a fővárosi lapokból olvassuk, a febr. hó 1-én rendezendő Jurista bálón szinte mint bálanya fog szerepelni.

Különös szokás. Ne vegye senki rosszakaratnak, se sértésnek, de már csak felszólalunk az ellen a furcsa és méltán kifogás alá eshető szokás ellen, mely utóbbi időben nálunk lábra kap és olyan „Panama en miniature“ színezetét viseli magán. — Több ízben előfordult, hogy egy pár fiatal ur összebezzelt és „jótékonyczélú“ előadást vagy mulatságot rendezett s ha volt is valami bevétel, hát olyan ügyesen elrendezték az estélyt és annak „előkészületeit“, hogy mikor számadásra került a sor, a jótékonyczélra summa-summárum semmi se maradt. Így volt a legutóbbi színelőadás is. A zsufoft ház majdnem 280 korona bevételt juttatott, s a jótékonyczélra: a negyvetnek és a polgári olvasókörnek 50—50 fillér, összesen egy korona maradt. No már az alig képzelhető el, hogy ne akadt volna ember, a ki felülfizessen. Ha meg akadt, hol van a felülfizetés; hiszen ez nem költendő el, mert az tisztán a jótékonyczélra történik. Hozzáteszük, hogy ha egy műkedvelőelőadás költségei 270 koronát tesznek ki, akkor nálunk igazán nem érdemes „jótékonyczélra“ színházat játszani. Es a jótékony intézmények czime alatt nem is szabad.

Halálozás. Vármegyénkben ismert tisztelben álló férfiú dől ki élete delén f. hó 13-án. Hubay József miskolczi m. kir. pénzügyigazgató-helyettes 55 éves korában, hosszas szenvedés után meghalt. Derék, humánus gondolkodásu hivatalnok volt, ki meggyékből származott s putnoki földbirtokos volt. Mindenütt szerették, a hol ismerték s halála őszinte részvétet keltett. Nagy részvét mellett temették el Putnokon a családi sírboltban. Nyugodjék békében!

Eljegyzés. Altstock Sándor rozsnói kereskedő e napokban jegyet váltott Klein Irénnel Budapesten.

Elítelt párbajozók. A legutóbbi képviselőválasztásokat megelőző mozgalmak idején dr. Szeless Ödön helybeli és dr. Hebrony József miskolczi ügyvédek kardpárbajt vívtak. A miskolczi törvényszék a párbajozókat 6—6 napi államfogházra ítélte.

Mének kiosztása. A helybeli m. kir. állami menteleposztályon a menék kiosztása f. hó 15-én ment végbe a miniszterium, a parancsnokság s a lótenyésztő bizottságok képviselőinek részvétele mellett. A kiosztás teljes rendben az összes jelen voltak legnagyobb megelégedésére történt s mindegyik vidék igénye kielégítést nyert. Gömörmegyében 23 állami-mén lesz hét fedezett állomáson. Es pedig Bátkán 2, Balogon 2, Köviben 2, Rimaszécsen 4, Rimaszombatban 7, Tornallyán 7, Várgedén 2 ló lesz elhelyezve.

Takarékpénztári igazgatók inkompatibilitása. Gömörvármegye törvényhatósági bizottsági közgyűlésének 1901. évi április hó 17-én hozott azt a határozatát, mely szerint a vármegye gyámpénztárának pénzkészletéből 100 000 koronát a rimaszombati takarékpénztárnál és 50 000 koronát a gömörmegyei nép- és iparbankban helyez el, a belügyminiszter az 1886. évi XXI. t.-cz. 10. §-a alapján megsemmisítette s a vármegye közönségét új határozat hozatására utasította, mert — így szól a miniszteri határozat megokolása — a szóban levő határozat meghozatalában — az 1886. évi XXI. t.-cz. 50. §-ának rendelkezése ellenére — tizenegyen szavaztak olyanok, akik az említett takarékpénztárnál részint mint igazgatósági elnökök, részint mint igazgatósági, részint mint felügyelőbizottsági tagok érdekelve vannak és akik ezen közvetlen érdekeltség folytán nem szavazhattak volna.

Halálozás. Rimaszombatban a legidősebb aszszony, a tisztos kort elért matrona öz. Brenner Ferenczné f. hó 20-án 91 éves korában, rövid betegeskedés után elhunyt. Soha életében beteg nem volt s még halála előtt néhány nappal tipiskélt a ház körül s rendezkedett. Az elhunytban öz. Gellman Sámuelné és Lefkovits Józsefné anyjukat gyászolják. Nyugodjék békében!

Thea-estély Putnokon. A putnoki Kaszinó saját helyiségében f. hó 29-én thea-estélyt rendez, mely iránt Putnokon és vidéken az érdeklődés fölötté nagy s a siker — az előző putnoki kedélyes mulatságok eredményét tekintve — előre is biztosítva van.

Zajos lakadalom. Osgyanban f. hó 15-én a falu végén nagy vigság volt. Lagzit ültek s szólt a nóta, vigan húzta a czigány. Az öreg id. Kis Vincze János, egy 61 éves tőpörödött ember a lakodalmas házból kiment s valószínűleg összeszólalkozott az ott ögyelgő Oláh Lojzi nevű éjjeli őrrrel, ki a pikájával úgy végig suhintott az atyafin, hogy ez nyomban elesett s még most sem tud ágyában megmozdítani. — A csendőrség az esetet bejelentette a bíróságához.

Athleta-bál. Az eperjesi jogász-vívóegylet, mely egyike felső Magyarország legtevékenyebb sport-egyletének, s melyet alig öt éve egy vármegyénkbeli fiatal ember — áldozatot s fáradságot nem kímélve — alapított, most újabb életjelét adja s február hó 5-én nagyszabásu bált rendez, melynek elnöke szintén gömöri fiatal ember Kubinyi Géza országgyűlési képviselő fia ifj. Kubinyi Géza, titkára Markó Jenő, pénztárosa Kern Rezső. Alapító tagjai között: szerepel dr. Dienes Gyula és dr. Institorisz Endre ifj., valamint a hosszú rendező névsor között is számos ismerős nevet találunk. — Jó mulatást kívánunk a fiataloknak!

Közgyűlések. A putnoki takarékpénztár évi rendes közgyűlését folyó hó 29-én tartja Putnokon. — A nagy-rőczési takarékpénztár idei közgyűlése pedig február hó 16-ikán lesz.

Drágább lett a levelezőlap. Január 11-ike óta a levelezőlap és a postautalvány megdrágult. A levelezőlap ára ugyanis 4 fillér helyett 5 fillér, a postautalványé pedig 1 fillér helyett 2 fillér lett. Az eddig forgalomban volt régi levelezőlapot és postautalványt április 30-áig lehet használni, de csak akkor, ha az árkülömbőségnek megfelelő egy-egy filléres bélyeget ráragasztják. Az április végéig föl nem használt régi levelezőlapot a posta május végéig régi értékben ujjal cseréli ki. Tudomásunk szerint az árfőlemelés nem változtatta meg azt a régi rendet, hogy újságreklamációkat, azaz egyes újságpéldányok elmaradását a postahivataloknál kapható ingyenes visszajelentő lapokon lehet a kiadóhivatalnak bejelenteni, a mire fölhívjuk előfizetőink figyelmét.

Dinamit robbanás. A liezei határban köfajtés-sel foglalkozó Vincze Márton Antal sánkfalvai 28 éves napszámos f. hó 20-án dinamittal fel akart robbantani egy kötömeget. A dolog nehezen ment s a munkás egy

vasdarabbal neki látott a dinamitnak, mely aztán felrobbant s a szerencsétlen fiatal ember kezét, arcát összezúzta. Beszállították a kózkórházba.

Nincs jég. Sokat bosszankodnak a jég-sport kedvelői tél apó kaczerkodása miatt, de talán még jobban a vendéglősök s egyéb jég-szomszagos iparosok. Mintha kizökkent volna a földteke rendes útjából s valahová közelebb tévedt volna a meleg naphoz. Nem akar hideg lenni. A múlt héten 2—3 napig hideg is volt, meg is fagyott az ujonnan felszerelt jégpálya, már néhány vállalkozó sportsman korcsolyázott is rajta, de a lengedező tavaszi sephir s a nap meleg sugarai ismét csak tócsává változtatták. Pedig de élvezetes volna az ujonnan felállított lámpák világa mellett baktatni a „disznó pörköldén“ keresztül a fényben uszó jégpályára. Nem csuftságból írom — ha az illetékesek olvasni fogják — csak felemlitem, mint fakutot, hogy tegnapelőtt egy egész sereg fiatal hölgy jelent meg délben a jégpályán azon vermes reménnyel, hogy a három napi fagy után végre korcsolyázhatik rajta. Mikor azonban meglátta a vízzé vált jéget, a fagyos szívű hölgyek szíve megolvadt forró könyvekben. Es zokogtunk.

— Ne zokogjanak — mondám érzéssel, — hiszen lesz még jég!

— Hogyne, majd ha fagy, felelé egy barátom, arczán az akasztófahumor kétségtelen vonásaival. Csak mint szemtanu mondom ezt el azoknak, kik bizonyára kinevetik e mélyen érző hölgyeket. Jó, csak nevesenek. Jön még a kutyára dér. Majd nyáron mi fogunk rajtok nevetni, mikor vérző szívvel fognak 8 krajczár helyett 14-et plechelni egy rongyos pohár sörért. Hiába nevetnek. Nekünk a sport embereinek kétségtelenül előnyösebb a helyzetünk, mert jég még lehet, de ha jég nem lesz, akkor nekik olcsó sörük biztosan nem lesz. Csak nevesenek, a ki utójára nevet, az nevet a legjobban.

Mikor azután a fenttisztelt hölgyekkel visszamenőben voltunk a város felé és a könnyek felszáradtak, utközben a hölgyek sokaknak ajánlották a kitünő jégpályát, de senki sem akart a „jégre menni.“

E sorok írójának az egylet t. választmánya felajánlotta egy nagyobb szabásu jégünnepprogrammjának kidolgozását azon esetre, ha jég lesz, de ő sem akart a jégre menni.

— Ken dősz! Egyszer már „jégre vittetek“, mikor a tagok sorába léptem s lefizettem a tagdíjat s három évre kötelezettséget vállaltam, keressetek jobb bolondot.

— *ma.*
Nyilvános nyugtázás. A kokovai tüzoltó egylet tűzvédelmi alapja javára f. é. január hó 12-én táncmulatságot rendezett, melyen a bevétel volt 152 kor. 10 fill. kiadás 58 kor. 12 fill.

tiszta maradvány tehát 93 kor. 98 fill. Ez alkalommal felülfizettek: Klein Zsigmond 20 korona, Knöpfler Károly és Kuchta András 5—5 korona, Banczik Sámuel és dr. Dub Vilmos 3—3 korona, Hello János és Zeidner Bernát 2—2 korona, Dvorzák Sándor, Englert András, Ferencsik József, Hajnal Pál, Hochzinger Lajos, dr. Honézy Gyula, Jerem Viktor, Jeszny Gáspár, ifj. Klein János, Lipták Endre, Polk István, Peck Henrik, Sonnenschein Lipot, Reichmann Soma, Spiro Károly, Spitz Ignác, Steiner Lajos, Stubendek József és Tandlich Hermann 1—1 korona, Minár Pál 60 fillér, Neumann Ignác 50 fillér, Bárdy Sebo Sándor, Bienik György povraznik, Blahut János, Czitorik József, Figuli János, Haraj János, Michal János, Komenda Pál, Poljacsik András, Porubecz Mihály, Szakálos András és Zdút János hájnik 40—40 fillér, Mázik Béla, Tauffer Ignác és Zajacz János 20—20 fillér. Fogadják e nemes szívű adakozók ez uton is a rendezőség hálás köszönetét.

Színelőadás Tornallyán. A mébi-i róm. kath. Dalkör február 9-én Tornallyán a „Fehér-ló“ hoz címzett vendéglő nagytermében, a Tornallyán épüldendő róm. kath. templom alapítójének gyarmatására, tornallyai rendezőséggel egyetemesen tánczczal egybekötött műkedvelői előadást rendez, mely alkalommal színre kerül

A betyár kendője.
Eredeti népszimnű 4 felvonásban. Irta: Abonyi Lajos.

S z e m é l y e k:
Özv. Onadi Kulesár Nagy Istvánné Együd Józsefné
Ifj. Onadi Kulesár Nagy András fogadott fia Batta János
Onadi Kulesár Nagy Ferenc agglégény Szakács Lajos
Andó, ügyvéd városi tanácsnok Kiss József
Boris asszony, özv. gulyásné Kiss Józsefné
Bandi, fia számadó Együd József
Órszi, ennek neje Körtvélyesi Jolán
Buzi, csárdás Barna Lajos
Buziné Együd Iлона
Zsófi, a leányuk Babik Iлона
Csepű, szabó Szőke László
Kajszin Darius, borbély Kusza József
Ragyás, } betyárok Balázs Lajos
Pisze, } Gödér József
Szolgabíró Kiss Lajos
Esküdt Szabó János
Biztos Szőke József
Megyei pandur Bene István
Első, } megyei huszár Maté Kálmán
Második, } Zemlényi József

Kezdeté pont 7 órakor.
Helyárak: Támlásszék 2 kor. 40 fill., I-ső rendű hely 2 kor., II-ik rendű hely 1 kor. 40 fill., amely jegyek a táncmulatságra is érvényesek.

Nyilttér.*)

Nyilatkozat.
A múlt év december hó 8-án köztem és Vozáry Sámuel ur között felmerült nézeteltérésekből kifolyólag használt állításaim visszavonom s tőle ez uton bocsánatot kérek.
Rimaszombat, 1902. január 20. Zsuffa Kálmán.

* E rovat alatt közlötték nem vállal felelősséget a Szerk.

Szepességi német kisasszony,
a ki magyarul is tud, varrásban, kézimunkában, háztartási teendőknél járta, ajánlkozik házikisasszonynak vagy gyermekekhez mint bonne. Bármely napon bemutatkozhatik. — Leveleket kér **Tirkovszky Mariska** cím alá **Rimaszombat** post restante,

Tanuló.

Egy jó házból való 13—14 éves fiú, ki leg-
alább egy két gimnáziumi osztályt végzett, tanu-
lól felvétetik **Rábely Miklós** könyvnyomdá-
jában.

Kiadó lakás.

Rimaszombatban, a **Kmetty-utca 33. sz.**
alatti házban egy lakás négy szoba és két konyhá-
val, pincze, fatartó és kerttel **május 1-től** bére
kiadó — Bérelni szándékozik értekezhetnek **özv.**
Szabó Györgyné tulajdonossal.

Eladó hintók és lovak.

Két jól behajtott kocsió szerszámmal együtt, egy
félfedelű 4 üléses jó karban levő könnyű kocsis és egy
nyitott kocsis szabad kézből eladó. Hol? Megtudható e lap
kiadóhivatalában.

Kiadó üzlethelyiség és lakások.

Rimaszombatban, a Deák Ferenc-utca 8-ik
szám alatti házban levő üzlethelyiség bolti állvá-
nyokkal **1902. év május hó 1-től** bére kiadó,
esetleg a bolti állványok örök áron is eladók;
továbbá: a Ferenczy utca 6 szám alatti házban a
kir közjegyzői hivatal tőzsomszédságában egy 3
szobás utcazi lakás **azonnal** — ugyanott több
nagyobb lakás **f. évi május hó 1-től** bére kiadó.
Bérelni szándékozik felvilágosítást **Benyó Béla**
tulajdonosnál nyerhetnek.

Együttal van szerencsém az igen tisztelt kö-
zönséget értesíteni, miszerint az ez idei termésű
és kiváló jó minőségű **almágyi szőlőben ter-
mett ó- és új boraimnak pecsételt üve-
gekben, valamint hordónkénti eladását
megkezdtem.**

A ki tiszta, valódi, egészséges jó bort akar
élvezni, forduljon hozzám teljes bizalommal.

Kiváló tisztelettel

10—* **Benyó Béla**, szőlőbirtokos.

Meghívás.

A Nagyrőcei Takarékpénztár részvénytársaság

1902. február hó 16-án délután 2 órakor
saját helyiségében tartja

évi rendes közgyűlést,

melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívottak.*

A közgyűlés tárgya:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelen-
tése az intézet állásáról.
2. Mérleg jóváhagyása s ennek alapján az igazga-
tóság és felügyelő-bizottság évi jelentése.
3. Az osztalék megállapítása.
4. Az alapszabályok 22. §-a értelmében az igazga-
tóság tagjainak választása.
5. Az elhunyt két felügyelősi tag helyére az
1902. évre két felügy. tag, esetleg póttagok választása.
6. Nagyrőcei fürdő-részvények jegyzése.
7. Szabályszerinti indítványok. (Alapsz. 12. §)

* Megjegyzendő, hogy az alapszabályok 13. §-a értelmében
a közgyűlésen szavazati jogát csak azon részvényes gyakorolhatja,
ki részvényeit a meg le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlés
időpontját megelőzőleg az intézet pénztári helyiségében vagy más
bejegyzett pénztárnál letétben van s az erről szóló igazolványt
felmutatja.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált zárszámadás, az igaz-
gatóság és felügyelő-bizottság jelentése a közgyűlés előtt 8 nappal
az intézet hivatalos helyiségében (9—12-ig) az érdekeltek által
megtekinthető.

A t. részvényesek a nyomtatott zárszámadást személyesen
vagy kívánságra posta útján átvehetik
Nagyrőcén, 1902. január 18.

1—2

Az igazgatóság.

Pályázati hirdetmény.

219. sz. — Lemondás folytán megüresedett
Gömör-Kishont t. e. vármegye rimaszécsi járásához
tartozó **dúszai körjegyzői állásra**, melyhez
Dúsa, Guszona, Kisgömör és Majom községek tar-
toznak, ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása 800 korona évi fize-
tés, 200 korona lakbér, 100 korona irodai, küldöncz
és napidíj általán, valamint a szabályrendeletileg
megállapított magánmunkálatokért járó díjak sze-
dése.

Felhívottak mindazok, kik ezen állást elnyerni
óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. 6. §-a, illetve
az 1900. évi XX. t. cz. 3. §-ának értelmében fel-
szerelt pályázati kérvényeiket **folyó évi február
hó 14-éig** hivatalomhoz annál is inkább nyujtsák
be, mert a később érkezők figyelembe vételét nem
fognak.

A választás folyó évi február hó 17-én Dúszán
délelőtt 10 órakor fog a körjegyzői helyiségben
megtartatni.

Feléd, 1902. január hó 16-án.

Remenyik, tb. főszolgabíró.

1—3

Kiadó lakás.

Rimaszombatban, a **Nagyhid-utca 20-ik
sz. alatti** két lakás a szükséges melléképületekkel
május 1-től bére kiadó, esetleg az egész udvar és
ház örök áron is **eladó**. Felvilágosítást ad a tu-
lajdonos Rimaszombatban, Andrassy-ut 6. sz. alatt.

Eladó lóhere és széna.

Mintegy 250—300 métermázsas lóhere és 100 mé-
termázsas kitünő széna eladó. — Venni szándékozik for-
duljanak **özv. Balogh Samuné** urnőhöz **Serkébe**.

Kiadó ház.

Rimaszombatban, a **Pokorágyi-utca 17.
sz. alatti** ház magános udvar és kerttel **f. évi
május hó 1-től** bére kiadó, esetleg örök áron
is **eladó**. — Értékezhetni lehet ugyanott a tulaj-
donos **özv. Eszenyi Istvánnéval**.

Hirdetmény.

1154. sz. — Alulirt bírósági végrehajtó az 1881.
évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi,
hogy a rimaszombati kir. törvényszék 1901. évi 6716.
számu végzése következtében **dr. Cziner Miksa** ügy-
véd által képviselt **Bródy József** javára **Odrobinyák
József** ellen 1061 kor. 74 fillér s jár. erejéig 1901.
évi december hó 14-én fogatosított kielégítési végre-
hajtás útján lefoglalt és 2067 korona 85 fillérre becsült
következő ingóságok, u. m. rőfösárúk, szekér és lőszér-
szám nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbíró-
ság 1901-ik évi V. 940/2. számu végzése folytán 1061 korona
74 fillér tőkekövetelés, ennek 1901. évi november hó 25.
napjától járó 6% kamatai 1/3% váltódíj és eddig össze-
sen 78 kor. 94 fillérben bíróság már megállapított költ-
ségek erejéig Rimaszombatban a „Zöldfa“ vendéglőben
leendő eszközökre **1902. évi január hó 27-ik** nap-
jának délutáni 3 órája határidőül kintüzetik és ahhoz
a venni szándékozik oly megjegyzéssel hivatnak meg,
hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107.
és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöb-
bet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak
adatni.

Kelt Rimaszombat, 1902. évi január hó 16. napján.
Gasko, kir. bir. végrehajtó.

A tornallyai járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

40. kig. sz. — A lemondás folytán üresedésbe
jött **gömörpanyiti körjegyzőségnek** válas-
tás útján leendő betöltésére ezennel pályázatot nyitok.
A körhöz tartoznak Gömörpanyit székhelyiül:
Beretke és Csoltó községek.

A körjegyző évi fizetése az anyakönyvi mun-
kálathoz járó állami javadalmazás irodai lakbér és
utazási általánnyal együtt egyezerháromszáz korona.
külön munkálatokért vármegyei szabályrendelettel
megállapított munkadíjak.

Pályázni kívánók felhívottak, hogy az 1883.
évi I. t. cz. 6. §-a s illetve az 1900. évi XX. t. cz.
3. §-ában jelzett okmányokkal felszerelt pályázati
kérvényüket hivatalomhoz az **1902. évi január
hó 23-áig** annyival is inkább adják be, mivel a
később beérkező pályázati kérvényeket figyelembe
venni nem fogom.

A választás Gömörpanyit község-házánál az
1902. évi január hó 25-ik napjának délelőtti 10
órájkor fog megejtetni.

Tornallya, 1902. január hó 2-án.

3—3 **Szentmiklóssy**, főszolgabíró.

Olosó árak!

REISZ M.

Pontos kiszolgálat!

női és férfi divatáru raktára Rimaszombat, Deák Ferenc-utca.

Mindenemü uri divatcikk, férfi és női kalapok. A
karlsbadi férfi-, női és gyermek-czipők és **Pichler
és Habig-féle kalapok egyedüli főraktára.**

Férfi kabátok, Hawelock, gummi köpönyegek, fiú- és gyer-
mek öltönyök, női kabátok, felöltők, gallérok, leányka kabátok
óriási választékban.

Ing-bluz, derék-öv, pipere-czikkek, parfüm, Jäger-íngék és
harisnyák, nyakkendők, zsebkendő, esernyő és napernyők, utazó
bőröndök.

Egyedüli raktár **Hamerli-féle** pécsi honi gyártmányu keztükben.

Íngék és mindenemü fehérneműek mérték után is készít-
tetnek, norinbergi galanteria áruk, sport-czikkek, kerékpár-
sapkák, vadász-kabátok stb.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.
Elvem: hazai gyártmány csekély hasznónál eladása

Uj! Különös figyelemre méltó! Uj!

Mindenemü czipőbe az általam képviselt **Dr. Höges-féle**,
az egész világon szabadalmazott

Asbest-talpbetétek

azonnal elhelyeztetnek

Kiadó lakás bolttal.

Rimaszombatban, a **Kossuth- és Szentpéteri-
utca sarkán** levő emeletes ház földszinti helyisége,
melyben ezelőtt a Rimaszombat és vidéke fogyasztási
szövetkezet volt elhelyezve, akár üzlet-, akár lakáshelyi-
ségül bármely naptól fogva kiadó. Értekezhetni **dr.**
Cziner Miksa ügyvéd tulajdonossal.

Ugyanott a volt üzlethelyiség felszerelése is eladó.

HOLLÓSY JÓZSEF

első és legrégibb

temetkező-vállalata

RIMASZOMBATBAN.

Érez- és fakoporsók gyári bizományi raktára.

Butorkereskedés, asztalos műhely.

Losonci-utca 21. és Kossuth Lajos-u. 19. sz.
saját házában.

Alapított 1864.

Alapított 1864.

Tisztelettel hozom a nagydíj helybeli és vidéki közön-
ség tudomására, hogy az **1864. évtől** fennálló **temetkező-
vállalatomban** ez idő szerint az ország legelső
gyárainak érez- és fakoporsó készítményeit bírom
raktáron bizományba.

Halalozások alkalmával a szomorított felek raktáram-
ban a szükséges összes kellékeket, különféle minő-
ségben és választékban — mérsékelt áron — fellelhetik;
van raktáron mindenféle alaku és nagyságu, díszes és egy-
szerű érez- és fakoporsó, szemfedő, lepedő, fej-
párna és fejdísz, harisnya és czipő, gyertya a
ravatal körül és az egyházi személyek részére, sarkosorú,
koszorúszalag különféle szélesség és színben, mű- és
díszvirág a koporsó és halottas szoba díszítéséhez stb. stb.

Tartok halottas kocsikat egyenruhás szolgazemély-
zettel.

Továbbá ajánlok halottkémi jelentés kieszköz-
lésére, sírhely kiásatására, harangoztatás, halottas szobának
és környékének feketével való bevonására és díszítésére, gyász-
jelentések készítése és szétküldésére, az egyházi személyeknek
a végtisztesség megadására való felkérésére stb.

Butorokból nagy raktárt tartok folyton, itt a leg-
egyszerűbbtől a legdivatosabb tárgyak is feltalálhatók és min-
den jutányi áron; igen alkalmas vásárlás meny-
asszonyi berendezkedésre.

Épületi asztalos munkák bárminő kivételben, a
legjobb anyagból műhelyemben szintén készül.

Szolgálatkészégemet és raktáram nagy választékát a n.
é. közönség jóakarataiba ajánlom, vagyok

kiváló tisztelettel

HOLLÓSY JOZSEF,

12—* temetésrendező, butor- és épületasztalos.

Hirdetmény.

679. sz. — Alulirt bírósági végrehajtó 1881. évi
LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi,
hogy a miskolci kir. törvényszék 1901. évi 9145. sz.
végzése következtében **dr. Hercz Ödön** által képviselt
Kertész Gábor javára **Stelkovics László** ellen
140 korona s járuléki erejéig 1901. évi szeptember hó
30-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján le-
és felülfoglalt és 780 koronára becsült lovak, borjúk, igaz-
szekér és boronák álló ingóságok nyilvános árverésen
eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbíró-
ság 1901. V. 396/3. sz. végzése folytán 140 korona tőke-
követelés, ennek 1901. augusztus hó 25-ik napjától járó
6% kamatai és eddig összesen 60 korona 47 fillérben
bíróilag már megállapított költségek erejéig Rimaszécében
a városházán leendő eszközökre **1902. február hó
4-ik** napjának délutáni 2 órája határidőül kintüzetik és
ahhoz a venni szándékozik oly megjegyzéssel hivatnak
meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz.
107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a
legtöbbet ígérőnek, becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Rimaszécés, 1902. évi január hó 16-án.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

A nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszterium által jónak
elismert

ASBEST-TALPAK.

Köszönetnyilvánítás:

Ő csász. és kir. fensége Szalvator Lipót főhercegtől, Magyar-
ország volt miniszterelnökétől, a közigazgatási bíróság elnökétől:
Wekerle Sándor ő excellenziájától, nagym. Ch... ek Olga
grófnő udvarhölgytől stb. stb.

Övjük lábainkat a melegtől, nedvességtől és izzadástól.

Nincs többé lábfájás!

Sem tyukszen, sem izzadó láb, sem bőrkeményedés, sem
lábdaganat, sem lábégés Rövid idei viselés után megkönnyebbül
a járás annak, ki czipőjét dr. Höges-féle, egész világon szaba-
dalmazott Asbest-talpbéssel látja el.

Kettős vastagságu 1 frt 20 kr., egyszerű 60 kr.

Az Asbest-talpbéles kitünőségét legjobban bizonyítja, hogy
a cs. és kir. közhadseregnek és a m. kir. hon-
védségnek eddig 22.500 pár szállított.

Szétküldés eskis utánvételt, vagy a pénz előleges beküldése
mellett. Felvilágosítások, prospektusok és köszönetnyilvánítások
ingyen.

Vizonteladónak megfelelő árkedvezmény.

Az Asbest-gyár betéti társaság képvisellete és elárusító raktára:
Reisz M. divatáruraktára Rimaszombat-

22—26